

The obtained outcome is consistent with the results of other authors and it proves that young boys have a diverse level of development of coordinate motor and fitness abilities. What is more, the results contain an analysis of connections between coordinate motor abilities, somatic build and fitness abilities.

The individually analyzed data concerning the interdependence can be used in order to select proper means, materials and methods of shaping individual characteristics among children aged 10-11.

Key words: football, tests, coordinate motor abilities, fitness abilities, analysis

СТРУКТУРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Сергій ЧЕРЕДНІЧЕНКО

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Актуальність. В умовах соціально-економічних перетворень, що швидко змінюються, людина потребує надійного психофізичного розвитку, що визначає її стійкість в екстремальних ситуаціях, у тому числі готовності до протидії фізичному насиллю. Одним із важливих аспектів фізичного виховання є навчання людини самообороні проти фізичного нападу кримінального характеру. У зв'язку з погіршенням кримінальної стану, з метою захисту свого життя, ряд спеціалістів А.Є. Тарас, 1996; А.Г. Левицький, 1998; В.С. Мунтян, 2001 рекомендують зі шкільної лави проводити заняття з самооборони засобами різних видів одноборств.

Поряд з цим актуальність наших досліджень визначається:

1. Недостатньою розробкою суті основних понять, що визначають процес навчання студентів фізичному самозахисту.
2. Відсутністю врахування інтересу студентської молоді при розробці програми з самооборони.
3. Недостатньою ефективністю існуючих програм навчання і виховання.
4. Відсутністю безперервної системи поетапного навчання студентів фізичному самозахисту.

Сучасне суспільство характеризується зростанням вимог до фахівців юридичних спеціальностей, котрим необхідно буде працювати в ХХІ столітті. У даному випадку підготовка спеціалістів у ВНЗ України являється підсистемою загальної багатопланової системи освіти нашої країни. На сьогодні в освітній системі нашої країни відбуваються корінні зміни, що вимагають створення, розробки і практичного впровадження інноваційних педагогічних технологій, що підвищують ефективність підготовки в загальній системі формування майбутніх кадрів МВС України [1].

У вищій школі вже почався перехід на багатоступеневу систему підготовки спеціалістів, засвоюються нові державні стандарти загальної і професійної освіти. Але лише організаційних новацій далеко недостатньо, необхідна всебічна модернізація змісту вузівської освіти, впровадження сучасних педагогічних технологій. Потреба у підготовці висококваліфікованих спеціалістів у значній мірі регламентує характер його

майбутньої професійної діяльності, його коло культурних та соціальних запитів, адапту на умови і матеріально технічну базу навчальних закладів, доповнюючи його змістовними технологічними особливостями варіативної частини освітньої програми (П.Р. Атутов, 1996; В.І. Боголюбов, 1998; Т.С. Назарова, 1997).

У результаті вивчення мотиваційної зацікавленості студентів юридичних спеціальностей ВНЗ м. Сум було встановлено, що поряд із спортивними іграми багато хто хотів би займатися різноманітними видами одноборств.

Актуальність вирішення даної проблеми викладання видів одноборств у ВНЗ вважає за необхідно не лише удосконалення системи викладання, але й корінне перетворення засобів і методів підвищення його якісної ефективності, що поліпшить поетапному комплексному навчанню самооборони.

Дослідження виконується згідно зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2001-2005 рр. за напрямком „Вдосконалення методики фізичного виховання в дошкільних закладах, загальноосвітній школі, спеціальних школах, педагогічних коледжах. Вищих навчальних закладах”, а також відповідно плану науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики фізичної культури СумДПУ ім. А.С.Макаренка.

Мета досліджень - удосконалення процесу фізичного виховання студентів юридичних спеціальностей шляхом впровадження програм поетапного навчання на основі самооборони та розробка науково-обґрунтованих рекомендації щодо них.

Результати дослідження. Для досягнення максимальної активізації пізнавальної діяльності студентів необхідно об'єднати комплекс методичних прийомів, що входить в зміст педагогічної технології, в єдину комплексну систему [2; 4].

В структурний зміст запропонованої нами педагогічної технології удосконалення процесу фізичного виховання студентів юридичних спеціальностей увійшли наступні взаємопов'язані підсистеми:

- комплекс навчаючих і контрольних програм, з допомогою яких формуватиметься професійна підготовка до майбутньої практичної діяльності;
- система заходів з організації контролю за технікою безпеки при проведенні занять з фізичного виховання;
- система інформаційного забезпечення, що в свою чергу включає в себе наступні напрямки (Рис.1):
 - а) психофізичні показники;
 - б) ефективність діяльності;
 - в) набір модулів управління;
 - г) взаємодія підсистем.

У зміст системи інформаційного забезпечення навчально-тренувального процесу фізичної підготовки фахівців юридичних спеціальностей, згідно напрямків, що вивчаються, увійшли:

- а) відомості про стан готовності студентів до спеціальної діяльності;
- б) відомості про індивідуальні особливості психофізичного стану та, що займається;
- в) відомості про динаміку росту професійної майстерності;
- г) критерії визначення ефективності специфічної спортивної діяльності (придбання умінь та навичок самооборони);
- д) використання тренажерів та відеотехніки в системі фізичного виховання;
- е) система об'єктивного контролю за якістю засвоєння програмового матеріалу за роками навчання;

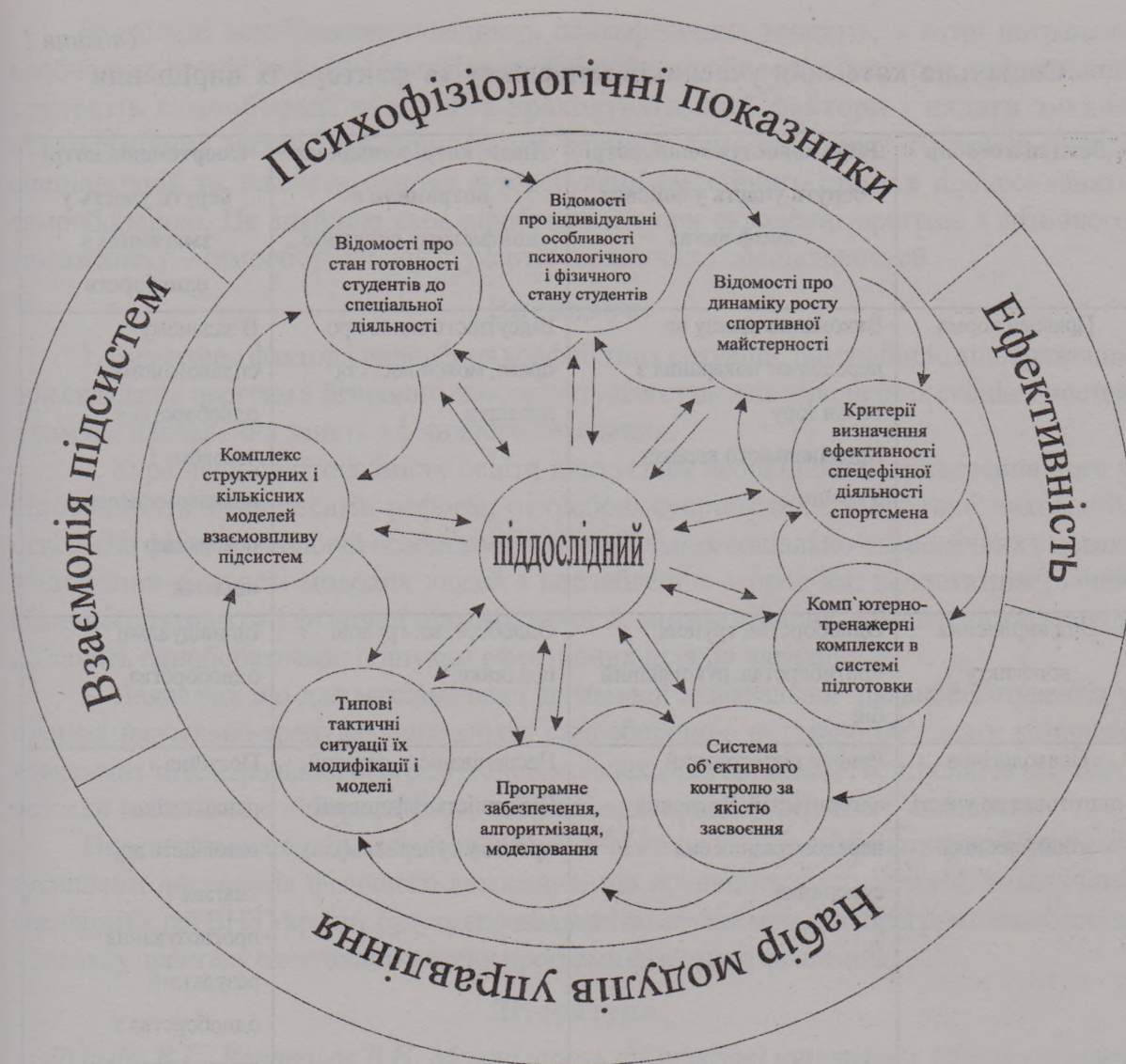

Рис. 1. Система інформаційного забезпечення процесу фізичного виховання студентів юридичних спеціальностей.

є) програмове та проблемне забезпечення навчального процесу на базі моделювання;

ж) набір типових техніко-тактичних ситуацій, їх модифікація і моделі;

з) комплекс структурних і кількісних моделей та їх вплив на якість засвоєння програмового матеріалу [3; 5].

Нами було визначено, що в юридичному аспекті в життєдіяльності людини може і повинно займати місце навчання фізичному самозахисту. Необхідно було визначити відмінні ознаки самооборони від рукопашного бою, спортивних, спортивно-бойових одноборств, Східних бойових мистецтв та інших систем; особливості морального стану особистості, що стала суб'єктом конфліктної ситуації при необхідності застосування самооборони по відношенню до осіб, за службовими обов'язками котрих передбачені фізичні конфлікти, спортивні та спортивно-бойові одноборства та протиборства.

Показники цього стану відображені у таблиці 1.

Таблиця 1

Соціальна категорія учасників конфлікту та фактори їх вирішення

Види підготовки	Військовослужбовці, котрі беруть участь у бойових конфліктах	Люди, котрі випадково потрапили в конфліктну ситуацію	Спортсмени, котрі беруть участь у змаганнях з одноборств
Правова норма	Виконання наказу не передбачає покарання з точки зору Кримінального кодексу України	Відсутність знань про права, можливості та наслідки.	В заданому спланованому одноборстві у часовому і правовому аспекті покаранню не підлягає.
Вид вирішення конфлікту	Одноборства, групові протиборства, рукопашний бій	Одноборства, групові поєдинки.	Індивідуальні одноборства.
Психологічна підготовка до участі в бойових діях	Раніше підготований алгоритм дій. Вивчення передбачуваних сил суперника.	Несподіваність ситуації. Відсутність інформації про силу суперника(ків).	Постійна психологічна готовність до змагань і прогнозування результату одноборства з врахуванням сил суперника.
Фізична, психологічна і соціальна реабілітація у випадку поразки	Допомога та взаємодопомога зі сторони колег і медичної служби.	Надія на випадкову підтримку зі сторони в зоні фізичного конфлікту.	Правова, медична і соціальна підтримка
Рівень надійності	У процесі служби має місце відпрацювання навичок рукопашного бою. Підготовка: висока, середня, задовільна.	Відсутні чи є знання, уміння та навички з самооборони (високий, середній, задовільний, незадовільний).	Має місце попередня висока різностороння підготовка.
Юридична відповідальність	Відповідальність згідно військового часу.	Юридична відповідальність за законодавством держави.	Моральна відповідальність у разі нещасливого випадку.

В таблиці відображено складність психофізичних аспектів, в котрі потрапляє особистість при фізичному насиллі та необхідній самообороні. Саме тому при навчанні студентів самообороні необхідно враховувати дані фактори і надати знання психофізичних механізмів формування навичок самооборони у студентів різних спеціалізацій та закласти основи ауторегуляції емоційного стану в процесі занять самообороною. Це знайшло своє відображення при складенні програм з фізичного самозахисту – самооборони для студентів юридичних спеціальностей.

Висновки:

1. Визначено фактори вирішення конфліктних ситуацій, що знайшло відображення при складанні програм з фізичного самозахисту для студентів юридичних спеціальностей в рамках навчальних занять з фізичного виховання.

2. Курс на оновлення змісту освіти диктується необхідністю приведення його у відповідність з процесами реформ, потребою суспільства в морально вихованій, освіченій, фізично здоровій особистості в нестабільних соціально-економічних умовах; збільшення кількості молодих людей з послабленим здоров'ям, недостатнім рівнем фізичного розвитку і фізичної підготовленості, мотиваційною зацікавленістю молоді до занять одноборствами; пошуком ефективних шляхів навчання.

3. Виявлено, що для максимальної активізації пізнавальної діяльності студентів у процесі навчально-тренувальних занять самообороною потрібно об'єднати комплекс навчаючих та контрольних програм із системою заходів з організації контролю за технікою безпеки та системою інформаційного забезпечення процесу фізичного виховання.

Перспектива подальших досліджень. Маємо надію, що в близькому майбутньому зусиллями викладачів фізичного виховання, що працюють зі студентами юридичних спеціальностей ВНЗ України, будуть впроваджені позитивні моменти програм самооборони в реальну практику елективної частини програми фізичного виховання.

Література

1. Лупырь В.Г., Коновалов В.Н. Место и роль физической культуры в общей системе формирования будущих кадров МВД // *Психопедагогика в правоохранительных органах.* – Омск. – 1998. – № 1. – С.71-73.
2. Новиков А.А. Педагогические основы технико-тактического мастерства в спортивных единоборствах: Автореф. дисс. ...канд. пед. наук. – М., 2000. – 62 с.
3. Шустин Б.Н. Моделирование и прогнозирование в системе спортивной тренировки. – М.: СААМ, 1995. – С. 226-237.
4. Bertalanffy L. Trends in general systems theory.- N. Y., 1972.- 180 p.
5. Gambetta V. New trends in training theory // *New studies in athletics.*- 1989.- №3.- P. 7-10

THE STRUCTURE OF SPECIAL PHYSICAL TRAINING FOR STUDENTS OF LEGAL SPECIALITIES

Sergiy CHEREDNICHENKO

Sumy state pedagogical University named after A.S. Makarenko

Annotation. The article reveals the structure and informative supply of programs of stage-by-stage training to bases of self-defense as elective parts of the program in physical training for students of legal specialities.